

**Zuzana Hubinková, Ljubica Bakic-Tomic, Alois Surynek:
Psychologie a sociologie ekonomického chování**

Praha: Grada, 2008

3. aktualizované, doplněné a přepracované vydání

Osvědčený autorský tým vydal v nakladatelství Grada knihu, která vychází z dlouholetých zkušeností s výukou stejnojmenného předmětu na Vysoké škole ekonomické v Praze. Největší autorský podíl na recenzované publikaci má psycholožka a ekonomka Zuzana Hubinková. Nabízí nám interdisciplinární pohled na známá ekonomická témata. V současné době můžeme sledovat psychologické dopady ekonomické krize na jedince i sociální skupiny. I proto by nás souvislosti ekonomicko-společenských změn a psychiky lidí měly zajímat.

Autorům se podařilo vytvořit čtivý text plný zajímavostí. Úroveň odbornosti odpovídá cílové skupině z řad vysokoškolsky vzdělaných lidí a zároveň respektuje, že čtenář nemusí být odborníkem v psychologii nebo ekonomii. Podařilo se vytvořit informačně hutnou publikaci, která je plná zajímavých odkazů a příkladů. Příznivě působí také ilustrační fotografie, jejichž autorkou je z větší části Zuzana Hubinková.

Kapitoly jsou jednotně strukturované, což přispívá přehlednosti jednotlivých témat. Kapitola je uvedena klíčovými slovy k tématu. Téma je zpracováno od obecného rámce směrem k velmi konkrétnímu z každodenního života. V závěru je graficky odlišené shrnutí do několika podstatných bodů. Následují kontrolní otázky a bohatý seznam použité a doporučené literatury. Témata jsou pojata stručně, jsou esencí problematiky a sama autorka vybízí a směřuje nabídnutými odkazy k dalšímu studiu. Publikace věrná svému původnímu účelu může být využita jako učební text pro školy a předměty, v jejichž zaměření se obory psychologie a ekonomie stýkají.

Úvodní kapitola se věnuje historickému přehledu vývoje ekonomiky a potažmo trhu práce. Na toto téma navazuje druhá kapitola rozbořením důsledků ekonomického růstu a recese. Z těchto výkyvů vyplývá i úsilí o formulování principů trvale udržitelného rozvoje. V těchto souvislostech jsou zmíněny i patologické jevy ve společnosti. Třetí kapitola uvádí do problematiky globalizace.

Čtvrtou kapitolou se pozornost obrací k lidem a jejich ekonomickému chování, ve kterém se odráží i hodnotové zaměření představené v páté kapitole. Šestá kapitola se věnuje spotřební společnosti, tomu, jak spotřebu ovlivňují např. svátky, ale sleduje také alternativy ke spotřebě a vztah ke spoření. Sedmá kapitola pak představuje možnosti, jak zákazníky ovlivňovat a podněcovat ke spotřebě. Autorka ovšem nezapomíná ani na tzv. sociální reklamu. V osmé kapitole se pojednává o vztahu lidí k daním, což je jistě pro mnohé z nás téma obsazené i emocemi. Odevzdáváme totiž státu část svých peněz a jak je to se vztahem k penězům, to se dozvíme hned v následující deváté kapitole. Části svého příjmu se vzdáváme i dobrovolně a to formou obdarování svých bližních (téma desáté kapitoly).

Od jedenácté kapitoly dál byla po uvedení obecnějších principů vybrána témata vyvolaná dlouhodobými společenskými změnami. Patří sem změny v rodinných vzorcích a role ženy. Dále jsou osloveny moderní komunikační prostředky, jako mobilní telefony a internet, které rozšiřují možnosti práce na dálku.

Co bývá nejvíce ožehavé a často nás zajímá nejvíce - jak nakládat s patologickými jevy, které dokáží do života zasáhnout velmi nepříznivě. Třináctá kapitola se věnuje patologickým vztahům na pracovišti, čtrnáctá kapitola pak závislostem nejen na psychoaktivních látkách, ale také na práci nebo hazardních hrách. Poslední kapitola završuje publikaci srovnáním ekonomického chování v České republice a Chorvatsku.

Z přehledu zpracovaných témat je jistě patrné, o jak pestrou oblast jde a jaké jsou dopady propojení poznatků ekonomie a psychologie v životě každého z nás. Publikaci autorského týmu s hlavním podílem Zuzany Hubinkové lze vřele doporučit jako učební text i pro rozšíření vlastního rozhledu, pokud se v jednom či druhém oboru nepohybujeme.

PhDr. Simona Hoskovcová, PhD.
Katedra psychologie, FF UK Praha
e-mail: simona.hoskovcova@ff.cuni.cz

Hoskovcová, S. (2009). Psychologie a sociologie ekonomického chování [recenze]. *E-psychologie* [online]. 3(2), 82-83 [cit. vložte datum]. Dostupné z WWW: <<http://e-psycholog.eu/pdf/hoskovcova-rec1.pdf>>.